

FRANCIO RAZBURJA "AFERA MARKOVIČ"!

Umor jugoslovanskega priseljence Stevana Markovića, ki naj bi bil vpleten v "ljudske posle" visoke francoske družbe, razburja francosko javnost kot je "slučaj Profumo" pred leti angleško.

PARIZ, Fr. — V preteklem oktobru so nekega dne odkrili v občestnem jarku pri vasi Plaisir pri Versailles v vreči truplo močnega mladega moškega z razbito glavo. Policija je ugotovila, da je to truplo 31 let starega Stevana Markovića, Jugoslavana, ki je živel že 10 let v Franciji, četudi ni imel za to nobenega dovoljenja. "Ugotovili" so, da je bil pokojnik nemara ubit v kakem pretepu s svojimi balkanskimi rojaki, in ga mirno pokopali.

Nenadno se je začelo v Parizu šušljati, da je imel pokojni Markovič, ki je bil sicer v službi znanega francoskega filmskega igralca Alaina Delona kot njegove osebnosti stražar, svoje prste tudi v raznih drugih poslih. Umor naj bi imel v tem svoj izvor. Policija je končno truplo dala izkopati in dognali so, da je bil Markovič dejansko najprej ustreljen v glavo in ta šele nato razbita. Umor je bil torej očiten. Začeli so iskati morilca.

V javnosti trdijo, da so dobili pri umorjenem imena in telefonske številke kopice uglednih Francozov, katerih številke niso v telefonskih imenikih, poleg tega pa tudi imena znanih in neznanih mladih, postavnih deklet in žena, ki naj bi jih Markovič pošiljal na željo bogatim klientom. Komaj je vse to prišlo v javnost, je baje De Gaulle sam določil vsaj 6 najboljših policijskih uradnikov, da ves slučaj preiščejo in mu o preiskavi dnevno poročajo. Govorice trdijo, da naj bi bili v afero zapleteni tudi nekateri vidni in znani politiki. Torej nekaj takega, kar je pred leti doživela Francija z znano "Profumo" afero.

Moskva se obreguje ob ameriško šesto floto

MOSKVA, ZSSR. — Vladno glasilo Izvestia je obdolžilo države, da vzdržujejo po drugi svetovni vojni v Sredozemskem morju svojo šesto floto, da bi kot žandar mogli krotiti vse države na tem področju, ki bi se jim upirale. Sovjetsko vojno brodogradništvo v Sredozemskem morju je v nasprotju "le za krepitev miru".

List razlaga, da je Sovjetska zveza kot država, ki leži ob obalah Črnega morja sredozemska sila in ima torej polno pravico in besedo pri varovanju miru v tem delu sveta. Amerika nima tam kaj iskati, zato je treba nadaljevati boj proti ameriškem imperializmu in za uničenje njegovega političnega in vojaškega sistema v Sredozemlju.

Oblačno, vetrovno in mrzlo, naletavanje snega. Najvišja temperatura okoli 38.

Novi grobovi

Pauline Vatovec
Včeraj zjutraj je umrla v St. Alexis bolnišnici po dolgi bolezni 71 let stara Pauline Vatovec z 9409 Prince Avenue, doma v vasi Markusna v Slovenskem Primorju, od koder je prišla v ZDA pred 40 leti, vdova po pok. Martinu, mati Josepha, Rudolpha in Sylvie DiMaggio, stara mati, sestra Jožeta, Janeza in Rozalije (vsi v starem kraju). Pokopna je bila članica SNPJ št. 139 in ADZ št. 34. Pogreb bo iz Ferfolia pogrebnega zavoda v petek ob 8.30 zjutraj, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

McNamara pri Kosyginu

MOSKVA, ZSSR. — Ko je bil bivši ameriški obrambni tajnik R. McNamara, sedanjí predsednik Mednarodne banke, na poti v glavno mesto Afganistana Kabul po svojih poslih, ga je povabil k sebi na razgovor predsednik vlade ZSSR A. Kosygin. McNamara in Kosygin sta se razgovarjala dve uri, o čem poročilo Tassa ne pove, prav tako ni o tem objavilo nič ameriško poslaništvo v Moskvi, ki sicer potrjuje poročilo o sestanku.

Vse kaže, da je prišel McNamara v Moskvo po dogovoru in da je šel tudi na sestanek s Kosyginom po dogovoru z Belo hišo. McNamara je bil znan kot zastupnik predsednika L. B. Johnsona, Kosygin pa ga pozna posebno dobro s srečanja v Glassboro, kjer mu je razlagal položaj rakete oboroževalne tekme in njen nesmisel. Je torej prav primerna oseba za posredovanje v razgovorih, ki jih želita tako Washington kot Moskva.

V zvezi z obiskom McNamare v Kremlju omenjajo tri vprašanja: razgovore med ZDA in ZSSR o omejitvi atmosfere in raketenega oboroževanja, zastoj pri razgovorih v Parizu in možnost sestanka Johnson in Kosygin, dokler je Johnson še v Beli hiši.

Zahod pokazal nevoljo

BRUXELLES, Belg. — Združene države, pa tudi vse članice NATO s Francijo vred, so naročile svojim poslanikom po vsem svetu, naj se ne udeležijo proslave obletnice boljševiške revolucije, glavnega državnega praznika ZSSR. Namesto poslanikov ali njihovih namestnikov so odšli na proslave le manj vidni člani poslaništva.

NATO za ožje vezi

Članice NATO spoznavajo pod vplivom s o v jetskega nastopa proti ČSR potrebo po tesnejšem sodelovanju in večjem obrambnem naporu.

BRUXELLES, Belg. — Ta teden se posvetojuje tu zastopstva članic NATO o novem položaju zveze v Evropi. Glavni tajnik NATO Manlio Brozio iz Italije je opozoril članice na nevarnost, ki prete Evropi zaradi nove politike Sovjetske zveze. Dejal je, da je položaj zelo podoben temu pred prvo svetovno vojno; nevarnost vojne ni toliko v tem, da bi hoteli Rusi in njihov blok meriti naravnost svoje moči s svobodnim svetom, nevarnost tiči preje v tem, da bodo šli Rusi dalj, kot bo Zahod voljan pustiti.

Brozio je opozoril, da bo Sovjetska zveza na Sredozemskem morju, če zavzame Jugoslavijo in Albanijo, kot je to storila v preteklem avgustu s Čehoslovasko. Položaj bi postal posebno težaven, ker ima Sovjetska zveza že sedaj močne pomorske sile v Sredozemskem morju. Te bi postale s pridobitvijo oporišč v Jugoslaviji in v Albaniji še veliko nevarnejše. Tega se posebno jasno zavedata Italija in Grčija.

Združene države položaja niso smatrale v prvih tednih po zasedbi ČSR za posebno resnega, sedaj pa začnjen priznavati, da se je odnos sil v Srednji Evropi spremenil in da je potrebno sile svobodnega sveta povečati za vzpostavitev ravnotežja. Washington hoče, da povečajo obrambni napori evropske članice NATO, saj gre končno v prvi vrsti za njihovo varnost.

Jutri se bodo sestali tu zunanji in obrambni ministri držav članic, da se podrobno dogovore o potrebnih ukrepih ter o tem, koliko in kdo bo prispeval k povečanju obrambnih sil NATO.

Sovjetija ima stalno letalsko oporišče pri Kairu

NAPOLI, It. — NATO ima zanesljiva poročila, da je Sovjetska zveza vzpostavila v bližini Kaira svoje stalno letalsko oporišče, s katerega njena letala nadzirajo lahko dober del Sredozemlja. Isti viri trdijo, da bodo nemara Rusi dobili novo, stalno letalsko oporišče tudi v Alžiriji.

Dubčku in tovarišem bije zadnja politična ura?

PRAGA, ČSR. — To napovedujejo pesimistični opazovalci sedanega češkoslovaškega političnega razvoja. Ta teden se bo namreč vršila tridnevna seja glavnega odbora češkoslovaške Komunistične partije. Na njej bo nastopila organizirana opozicija, ki jo vodi struja znana pod imenom "Libenska frakcija".

Dubčku je pokazala zobe na pokopališču Olšany pri slavnostnem odkritju spomenika tistim češkim vojakom, ki so padli tekom druge svetovne vojne v skupni borbi z rdečo armado. Od dneva, ko se je pripetil incident, moskovsko časopisje napada zmeraj hujše osebno vse članice predsedstva partije, posebej pa še Dubčka.

Taki napadi ne pomenijo nič dobrega za napadene tovariše; to je potrdila tudi dosedanja kriza v ČSR. Zato pričakujejo v Pragi z veliko napetostjo, kaj se bo vse godilo na napovedani seji. Optimistov v presoji političnega položaja je zmeraj manj, pesimistov pa zmeraj več.

Letna proizvodnja Ohia presega \$20 bilijonov

WASHINGTON, D.C. — Federalno tajništvo za trgovino je objavilo gospodarski pregled za l. 1966 za vsa dežela. V pregledu so navedeni podatki tudi za državo Ohio, ki se nam jih ni treba sramovati. Vsa proizvodnja v l. 1966 v naši državi je namreč presegla vrednost \$20 bilijonov, pred 14 leti je znašala le \$10 bilijonov.

Levji delež na proizvodnji ima naravno industrijo. Najbolj je razvita v Clevelandu in okolici, vrednost njene proizvodnje presega \$4.42 bilijonov. V naši državi so pa najbolj razvite sledeče industrijske panoge: transportna (kamor je vključena avtomobilska), težka, strojna, električna in kovinska.

V Clevelandu in okolici je bilo l. 1966 zaposlenih nad 307,000 delavcev in uradnikov, zaslužili so pa skupaj okoli \$2.4 bilijonov, nad \$8,000 na leto na osebo. Povprečje je med najvišjimi v deželi. Letne investicije so pa bile vredne \$1.57 bilijona.

Pokažite "AMERIŠKO DOMOVINO" prijateljem in znancem; povejte jim, da jo pošiljamo brezplačno na ogled.

CLIFFORD SVARI SAIGON

Obrambni tajnik Clark M. Clifford je včeraj posvaril vlado Južnega Vietnama, naj se pridruži razgovorom v Parizu ali pa se izpostavi nevarnosti, da se bodo ti vršili brez nje. Clifford je obdolžil Van Thieuja, da se je odmaknil od sporazuma, ko je bilo očitno, da bo ta pospešil razgovore in konec vojne.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je obrambni tajnik ZDA Clark M. Clifford na tiskovni konferenci razlagal časnikiarjem, da je Južni Vietnam bil sporazumen z Združenimi državami o končanju napadov na Severni Vietnam koncem preteklega meseca, da pa se je v zadnjem trenutku od tega umaknil. Trdil je, da je bila vlada Južnega Vietnama ves čas razgovorov o njih poteku sproti poučena, prav tako se je ves čas tudi strinjala z njimi. Šele, ko so bili tik pred uspehom, se je nenadno odmaknila in odklonila svoj pristanek. Clifford je Južni Vietnam posvaril, da naj se pridruži razgovorom v Parizu v smislu sporazuma ali pa se izpostavi nevarnosti, da se bodo Združene države domenele s Severnim Vietnamom same o vojaških vprašanjih in tudi o obojestranskem umiku iz Južnega Vietnama brez nje.

Obrambni tajnik je s svojo izjavo, ki je bila izdana, predno je poteklo 24 ur od sporazuma med Johnsonom in Nixonom o vprašanju Vietnama, povedal Saigonu, naj ne pričakuje od Nixonu nobenih boljših pogojev, ker da jih ne bo. Naj torej pohiti in se pripravi na razgovore v Parizu čim prej. Iz Cliffordove izjave in razgovora z novinarji je razvidno, da upiranje Saigona dogovoru o razširitvi razgovorov v Parizu Washington jezi in da ta ni voljan čakati na spremembo razpoloženja v Saigonu posebno dolgo.

Zastopnik Južnega Vietnama v Parizu je zanimal včeraj, da bi prišlo med Washingtonom in Saigonom do popolnega soglasja glede končanja napadov na Severni Vietnam in glede razširitve razgovorov v Parizu. Zdi se, da je na tem vsaj del resnice. Ameriško zastopstvo je pustilo namreč vprašanje razširitve precej nejasno v upanju, da se bo na ta način najlažje izognilo težavam in oviram, do katerih bi prišlo nujno pri podrobnem razpravljanju. V Saigonu so hoteli biti prav v tem pogledu na jasnem, pa so dobili od poslanika E. Bunkerja v Saigonu zagotovilo, ki je bilo v očitnem nasprotju s pojasnilom Harri-mana v Parizu.

Južnovietnamski poslanik v Washingtonu je v začetku tedna odpotoval v Saigon, da poroča svoji vladi in da ji obrazloži položaj in razpoloženje v Washingtonu. Ta hoče na vsak način

OAE gre spel posredovati med Nigerijo in Biafro

LAGOS, Nig. — Šestčlanska posredovalna komisija Organizacije afriške ednosti se bo koncem novembra spet zbrala v Liberiji, da poskusi posredovati med nigerijsko centralno vlado in uporniškim plemenom Ibo. Zadnjič se je podoben poskus ponesrečil, toda od takrat se je položaj spremenil.

Lakota ne divja sedaj ne sama v Biafri, ampak tudi v nekaterih nigerijskih provincah. Ibo čete so dobile orožje iz Francije preko Gabona in Slonokoščene obale in zaustavile prodiranje nigerijskih divizij. V Nigeriji se dalje nahaja posebna komisija, sestavljena iz delegatov Švedske, Poljske, Kanade in Anglije. V komisiji so tudi zastopniki ZN in OAE. Nigerijska vlada je dala tej komisiji svobodo gibanja po vsej deželi. Dejanskega stanja ni torej mogoče več ne prikriti ne pretiravati. Poleg tega je močno spopolnjena organizacija pošiljanja hrane in zdravil. Vendar ta pomoč še ne more kriti vseh potreb prizadetega Ibo plemena in drugih nigerijskih plemen. Vse bo govorilo za možnost, da oba voditelja, nigerijski predsednik general Gowon in vodnik Ibov predsednik Biafre Ojukwu, ne bosta več tako trdoratno vztrajala vsak na svojem stališču in da bodo sedanja pogajanja v Liberiji uspešnejša od vseh prejšnjih.

Mednarodna komisija bo pregledala mejno področje Kambodže

PHNOM PENH, Kamb. — Vlada Kambodže je tiho pozvala Mednarodno nadzorno komisijo, ustanovljeno na konferenci v Zenevi l. 1954, naj pregleda njeno obmejno ozemlje proti Laosu in Južnem Vietnamu, kjer zatrjujejo tako Saigon kot Washington, da se skrivajo rdeči in pripravljeni svoje napade v Južnem Vietnamu.

Doslej je Kambodža vse take preglede zavračala, komisijo je pozivala le na ugotavljanje ameriških in južnovietnamskih napadov na njene obmejne predele. Zanimivo je, da je za pregled glasoval tudi poljski zastopnik v komisiji.

Iz Clevelanda in okolice

Ropar ustreljen—

Včeraj je policaj Michael Toth s strelom v glavo na mestu končal življenje 21 let starega Reubena L. Rankina s 1304 E. 65 St., ki je na begu iz trgovine, kjer je bil s tovariši presenečen med ropanjem, nameril nanj svojo puško. Policija je prišla še enega člana roparske skupine, med tem ko se je dvema posrečilo uiti. Roparji so obstrelili lastnika trgovine Harry's Loan Shop, 951 E. 105 St., 52 let starega Ernesta Gelfanda, ki se jim je uprl.

Začeli so podirati—

Včeraj so začeli podirati poslopje, kjer je bila dolga leta trgovina Sterling Linder na E. 13 St. in Euclid Avenue. Na njegovem mestu bodo prihodnjega jesen začeli graditi 23 nadstropij visoko poslopje novega hotela.

Imeli smo srečo—

Prvi val zime se je srečno oganil našega mesta in tudi dobrega jela države Ohio. Sicer je včeraj tulil okoli oglov močan veter, vendar snega nismo dobili. Kraji ob vzhodni obali vse od juga pa gori v Novo Anglijo ga imajo več kot dovolj, saj ga je ponekod nametlo do 20 palcev in čez.

Luč v megli

DETROIT, Mich. — Avtomobilske luči visoko nad cesto so v gosti megli brez koristi, ker nje-gla med njimi in zemljo odbija svetlobni stožec.

Zadnje vesti

NEW YORK, N.Y. — Včeraj je bilo objavljeno, da je Nixon imenoval za svojega posebnega administrativnega pomočnika v Beli hiši 52 let starega Bryce N. Harlowa, ki je bil na podobnem položaju v Beli hiši v času predsednika Eisenhowerja.

SAIGON, J. Viet. — Ameriški brzi čolni so s podporo letal pokončali včeraj na skrajnem jugu v Mekongovi delti 141 čolnov, ki so vozili potrebščine za rdečo. Uničili so tudi 143 raznih zgradb in 23 bunkerjev. Ameriške sile niso utrpeli nobene izgube.

BRUXELLES, Belg. — Vrhovni poveljnik NATO ameriški gen. L. L. Lemnitzer je včeraj povedal parlamentarnim zastopnikom članic, da so vojaške sile NATO potrebne temeljite prenovne in okrepitve, če naj bo v Srednji Evropi ravnotežje sil zopet vzpostavljeno. Te je treba boljše izvežbati, boljše opremiti in povečati tudi njihovo število.

SAIGON, J. Viet. — Letalske sile ZDA so objavile, da so letala F111 v Južnem Vietnamu "opravila svojo nalogo" in da bodo v par tednih od tam umaknjena.

WASHINGTON, D.C. — NASA je objavila, da bo poslala 21. decembra vesoljsko vozilo Apollo 8 na pot proti Luni. To bo doseglo 24. decembra, jo obkrožilo, pa se nato vrnilo na Zemljo. V vozilu bodo astronauti F. Borman, J. A. Lovell in W. A. Anders.

MEMPHIS, Tenn. — Sodnik je včeraj odložil začetek razprave proti J. Rayju, ki je obtožen umora dr. M. L. Kinga na 3. marec prihodnje leto, da bo imel obtoženčev novi odvetnik dovolj časa za pripravo obrambe.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0627 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Kazeno in deželo izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 220 Weds., Nov. 13, 1968

Nemčija in Rusija

Nobena velika država v zahodni Evropi ni tako prizadeta po novi ruski zunanji politiki kot Zahodna Nemčija.

Na glavo je postavljeno vprašanje o zedinjenju nemškega naroda. Vsi Nemci na obeh straneh železne zaves želijo biti zedinjeni. V Zahodni Nemčiji mislijo, da bo združen nemški narod živel v svobodi, ne pa morda pod neke vrste komunistično diktaturo. Vzhodni Nemci nimajo jasne pogleda. Seveda si večina med njimi želi zedinjenja v svobodi, toda povojna skušnjava jih je naučila, da morajo biti skromni in previdni v svojih upih. Ni namreč nobenega upanja, da bi Moskva pristala na zedinjenje, ki bi sedanjo železno zaveso preneslo na novo nemško-poljsko mejo.

Zadnja izjava o novi ruski zunanji politiki daje pesimistom prav. Postavlja namreč načelo, da je komunistična družba, čeprav šele podoba bodočnosti, pa vendarle že sedaj važnejša od narodov. Komunistična družba bo počasi pretopila vse narode v eno samo veliko rdečo občestvo, ki ne bo poznalo ne narodnih ne državnih, pa tudi ne verskih mej. Takega občestva sicer še ni in tudi ni na vidiku, toda Moskva misli, da se morajo narodi pod komunistično kontrolo že sedaj pripravljati na ta slovesen zgodovinski trenutek; morajo počasi pozabljati, da ima vsak narod pravico do samoodločbe, da sam ureja svoje notranje zadeve brez vsakega tujega vmešavanja, da sam po lastni volji usmerja svoj narodni in državni razvoj v smeri proti rdečemu občestvu, kajti narod in država sta družbena pojava prehodnega značaja, rdeče občestvo bo pa trajalo večno.

Tak razvoj narodov pod komunistično kontrolo je pa mogoče le tedaj, kadar se vsi narodi in vse države pod rdečim režimom prostovoljno podredijo skupnim ciljem in razvijajo, recimo, komunistično vzajemnost. Ne sme jih pri tem boleti, ako je treba v ta namen spreminjati meje, menjati pojme o pravicah in dolžnostih itd. Skratka: do veljave naj pride nova komunistična zunanja politika, ki bo jemale geslo "Proletarci vseh dežel, združite se!" zares in se ne bo menila, ako prekrži račune raznim kapitalističnim državam. Naj se nobena komunistična skupnost ne boji sile, kajti mogočna Rusija jo bo varovala.

Moskva bo torej varovala tudi Vzhodno Nemčijo, ako bi jo Zahodna Nemčija hotela s silo pritegniti nase.

To načelo je naravno pokopalo vsako nemško upanje na skorajšnje zedinjenje. Takemu početju bi se uprl ves komunističen svet, kar ga je priklenjenega na Moskvo. Nemčija pa ni danes niti tako močna, da bi se uprla samo Rusiji. Zedinjenje je torej treba odložiti na pozne, pozne čase, sedanji rod jih predvidoma ne bo dočakal.

Tako ostro, kot smo tu postavili problem, ga seveda v Nemčiji še niso. Ga bodo morali prav kmalu. V Moskvi so gotovo pripravljeni, da bo Nemčija skušala na en ali drug način reagirati na novo rusko zunanjo politiko. Če bodo Nemci na primer hoteli uveljavljati svoje stališče s pozivom na načelo samoodločbe, bodo dobili iz Moskve odgovor, da so se vzhodni Nemci že odločili in to vprašanje zanje ne obstoja več. Kaj pa potem?

To je tisto, kar danes začenja moriti Zahodno Nemčijo, in ne morda strah pred rusko, odnosno komunistično napadalnostjo, ki o njej toliko govorijo.

Nova ruska zunanja politika pomeni obenem tudi polom bonnske zunanje politike "proti vzhodu". Sedanji nemški zunanji minister Brandt si je namreč postavil za nalogo, da "gradi mostove" do komunističnih režimov na vzhodu Nemčije. Seveda so Nemci drugačni mojstri v postavljanju političnih mostov kot Johnson. Predvsem napravijo zmeraj točen načrt, kako je treba postopati, in ga potem ne menja. To jim da možnost, da hitreje prodirajo na izbrani poti proti postavljenemu cilju.

Brandt je s tako taktiko dosegel kar lepe uspehe. Obnovil je stike z Romunijo, končal je diplomatsko vojno z Beogradom, sprijaznil se je z Budimpešto, vse je kazalo, da bo tudi "normaliziral" stike s Prago. Barometer je dobro kazal tudi proti Sofiji, le varšavski Gomulka in Ulbricht iz Pankowa sta se obotavljala, stavila sta za pogajanja izredno težke pogoje.

V Moskvi so vse to grdo gledali. Saj je vsak Brandtov uspeh pomenil luknjo — veliko ali malo — v njihovem SEV sistemu, ki regulira gospodarske stike med komunističnimi državami. Je nekako to, kar je EGS za zahodno Evropo. Ruska jeza je razumljiva: čim bolj bodo satelitske države uvajale neodvisno gospodarsko politiko, tem bolj si bodo želele biti neodvisne tudi na vseh drugih področjih. Do tega ne sme priti, saj ima Moskva brez tega dosti sitnosti s svojo tovarišijo. Zato ni nič čudnega, da so Rusi pri pogajanjih s Čehoslovaki tako poudarjali, da mora biti CSR zmeraj čvrsto povezana s SEV, da torej ne sme menjati svoje zunanje gospodarske politike. Kar velja sedaj

za Čehoslovaki, bo počasi začelo veljati tudi za druge rdeče režime, na primer za Romunijo. Ako Moskva ni hotela pristati niti na skromne čehoslovake cilje v zunanji trgovini, kako bi mogla pristati na veliko zahtevnejše tovariša Ceausescuja v Bukarešti?

Bonnska vlada mora torej biti pripravljena, da se bodo začeli vsi komunistični režimi odmikati od stikov z nemškim gospodarstvom, ne po svobodni volji, ampak na pri-risk iz Moskve. To je pa druga velika nemška bolečina. Morda se bodo pojavile še druge!

I. A.

BESEDA IZ NARODA

Korolan bo pel v Barbertonu

CLEVELAND, O. — Čez nekaj tednov bomo lahko pod črto sešeli naše kulturne prireditve v tem letu in ugotavljali njihovo raven in morda zanimivosti. En delček več k tej vsoti bo letos doprinesel zbor Korolan s svojim drugim letošnjim koncertom, to pot 16. novembra ob pol osmih zvečer v Barbertonu. Koncert je namenjen zlasti slovenskim ljudem, ki geografsko težijo proti Akronu, toda tudi pripadniki drugih narodnosti bodo v njem našli dovolj lepote in privlačnosti, ker pesem bo naša univezalna vez z njimi.

Po Schweitzerju je tragedija človeka in družbe v tem, kar umre v človeku, ko je ta še živ. Vsi se bolj ali manj zavestno zavedamo tega procesa. Začne se prav kakor jeseni. Naenkrat med zelenjem list pordeči, grm v gošči listje zgubi, naenkrat vseh gozd porjavi. Mislim, da priveditve, kot bo ta koncert, uspešno zavirajo gornji razvoj in pomagajo, da do konca ne zamre med nami ogenj življenjske sile. Služijo nam dalje lahko za merilo naše kulturne ustvarjalnosti in narodne zavednosti.

Še o finančni plati tega koncerta. Zbor se je odločil, da podpre potrebe šole, v kateri bo nastopil in potrebe tamkajšnje župnije, kar je lepa in humana gesta naše slovenske mladine svoji krvi in idealom, ki vanj verujejo. Po koncertu bo v šolski dvorani ples. Igral bo Pat Hutch s svojim orkestrom. Po zakonih razvoja ameriške slovensčine je bil njegov ded verjetno še pravi Hočevar.

V soboto 23. novembra bo zbor začel z vajami za prihodnji nastop z novim programom. Vabimo vse, zlasti pa tiste, ki so nam že parkrat obljubljali pomoč pri delu, da pridejo na vajo zdaj in preidejo od obljub k dejanjem.

Za tiste, ki bi hoteli s svojim avtom na naš jenski koncert, pa tale navodila o poti. Barberton je oddaljen 39 milj od središča Clevelanda. Od "Innerbelta" vzemite izhod za Akron (to je Interstate 77 South — stara 21. cesta). Prečkajte Ohio Turpike in po 36 miljah pridete iz 21. ceste na izhod 80 S - 224 East - Lodi Rd. (to je na tej cesti 4. izhod za Akron). Vozite po tej cesti proti vzhodu približno 1 miljo do prvega izhoda, ki je Cleveland-Massillon Rd. Dve milj južno po tej poti pridete v Barberton. Pot prečka dva železniška tira, predno pride v mesto in prva prometna luč za železniško progo je Shannon Rd. Tu zavijete vzhodno (na levo) in vozite dva kratka bloka do W. 29. ceste, kjer stoji Sacred Heart School.

Na svidenje v Barbertonu!
F. K.

Jadrančani vabijo na koncert

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 17. novembra, bo jesenski koncert pevskega zbora Jadran v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Začeli bodo s koncertom ob 4. uri popoldne. Po koncertu bo domača zabava s plesom v spodnji dvorani, kjer bodo servirali tudi večerjo. Za ples bo igrala godba Franka Mramorja.

kup enega samega okna. Te okrasitve na oknih izgledajo kot bi bilo pravo barvano steklo. V župnijski cerkvi v Fari sva pred 20 leti z g. dekanom na isti način okrasila okna, ki do danes niso izgubila svoje lepote. Vzorci figur in ornamentov za vašo cerkev pa so še lepši od onih v Fari. — Zdaj, dragi Osilničarje in prijatelji, je vrsta na vas, da pokažete svojo ljubezen in hvaležnost do svoje župnijske cerkve, kjer vas je obila krstna voda, kjer ste dobili zdravo versko vzgojo in po njej ohranili ljubezen do domovine Slovenije.

Povedati vam moram, da so ameriški farani iz Fari do sedaj več darovali za vaše cerkve kot Osilničarje sami. Pri vsem blagostanju, ki ga uživamo v tej deželi, vam ne bo težko zbrati malo vsoto za kritje stroškov za umetniško okrasitev oken. En sem mad vami, Osilničarje, bi lahko sprejel to malo žrtvico na svoja ramena. Ker živim v tej deželi že 21 let, vem, kaj sem zapisal in kaj trdim. Nič ne pretiravam. V koliko so drugi računali v Osilnici plačani, mi ni znano. Vem samo, da so okna neplačana. Založil sem podpisani, ker nisem hotel razočarati dobrega in tako požrtvovalnega delavnega duhovnika. Ko in če bodo ti računi poravnani po vaši uvidenosti in dobroti, bo kljub velikim stroškom zunanjsčina župnijske cerkve ostala umazana in raztrgana, kot je bila do zdaj.

Dragi rojaki Osilničarje! Zberite se, posvetujte se in potem pošljite kraljevska darila dekanu ali meni.

Rev. Joseph Ferkulj,
1340 N. 10th St.
Quincy, Ill. 62301

V Mariboru so odprli provizorno bogoslovje

CLEVELAND, O. — Starejši med nami se še dobro spominjamo starega bogoslovja na Glavnem trgu v Mariboru. Le-to je po osvojenju leta 1918 postalo v trenutku premajhno, sicer pa že samo po sebi ni več ustrezalo sodobnim potrebam in zahtevam. Tako je mariborska škofija morala že od prvega dne Jugoslavije misliti na novo bogoslovno zgradbo. Vse je tako kazalo, da bo dobil Maribor tam okrog l. 1940 novo moderno zgradbo za svoje bogoslovce, pa je prej izbruhnila druga svetovna vojna. Dela na novem bogoslovju so bila malo pred svojim zavzetkom, ko so Nemci okupirali Maribor. Med prvim so zaplenili novo bogoslovno zgradbo, dela na njej dokončali, je pa ne vrnilo svojemu namenu.

Ko so leta 1945 prišli v Jugoslavijo do oblasti komunisti, tudi ti niso vrnilo škofiji njene zgradbe. Škofu ni preostalo drugega, kakor da je takrat poslal svoje bogoslovce študirat v Ljubljano, kjer so pa bili enako v hudi stiski, saj je ljubljansko bogoslovje komaj bilo zadoščalo za domače škofijske zahteve, sicer pa bilo tudi že kar preveč starinsko, odnosno nujno potrebno obsežne obnove.

Mariborski škof se je vse od tlej boril, da bi dobil nazaj to, kar je njegovega, odnosno škofijskega, pa ni uspel. Ni uspel tudi v svojih prizadevanjih, da bi lahko kupili v Mariboru primerno poslopje, kamor bi spravil svoje bogoslovce; na dovoljenje za postavitev novega bogoslovnega poslopja pa sploh ni smel misliti. Ko se je prizadeval, da bi v Ljubljani dobil kako ustrežno poslopje za svoje bogoslovce, tudi tu ni uspel. Končno je uspel v tem, da so njegovi škofijski šele letos dovolili nadzidati stolno župnišče v Mariboru za eno nadstropje ter v tako pridobljene prostore spraviti vsaj del svojih bogoslovcev. Z velikimi žrtvami so bila ta dela do sredine oktobra letos v toliko dokončana, da se je mogel del mariborskih bogoslovcev iz Ljubljane preseliti vanje. To se je bilo zgodilo 15. oktobra, ko je bilo s slovesnim odprtjem začeto novo šolsko leto, in sicer z večerno sv. mašo v stolnici in z govorom pomožnega škofa dr. Vekoslava Grmčiča, prodekana teološke fakultete v Ljubljani. Slovesna blagoslovitev novih prostorov pa bo, tako upajo v Mariboru, še ta mesec (november), ko bodo dokončana vsaj vsa glavna dela na zgradbi.

Mnogo ljudi na sodih smodnika

Oceanski valovi zaradi potresov drvi s hitrostjo reaktivnih letal.

Preteklo soboto je potres srednje jačine zazibal visoka poslopja po večini Srednjega zahoda naše dežele. Tudi v Clevelandu smo ga čutili. Ni bil hud in ne nevaren, saj je kazal na znani Richterjevi lestevici le 5.5, ko ni pričakovati nobene večje nesreče. Škodo povzročajo šele potresi, ki imajo vsaj 6 jačine na omenjeni lestevici. Čeprav potres ni bil hud, je vendar povzročil nekoj strahu, še več pa govorjenja in uganjanja o vzrokih in o možnostih odkrivanja napetosti v zemeljski skorji, predno do potresa pride. V zvezi s tem pričobujemo nekaj pojasnili o tem, kako daleč je znanost o potresih glede njihovega napovedovanja prišla.

Milijoni ljudi po svetu živijo na sodih smodnika. Lunta tli že tisoče let. Prve znane hude potrese so ljudje pojmovali kot kaizen iz nebes. Najhujša, s podatki opisana potresna katastrofa je doletela leta 1556 Kitajsko, kjer je bilo okoli 830,000 smrtnih žrtev. Pozneje in do naših dni je umrlo zaradi potresov več milijonov ljudi. Znana so sicer potresna področja, nikomur pa doslej še ni uspelo napovedovati potresov.

Najbolj grozljiv zaradi svojih posledic je bil potres, ki je leta 1906 prizadel San Francisco. Požar, ki je izbruhnil po potresu, je dva dni pustil "najlepše mesto Amerike". Zaradi potrpanih napeljav so začele goreti počene plinske cevi, gasilci so bili brez vode, ker so se izpraznili vsi rezervoarji.

Od tistih časov in še posebej od velikega potresa, ki je leta 1923 opustošil Tokio — je bilo skoraj 100,000 smrtnih žrtev — se po svetu razvija in napreduje posebna znanost, ki proučuje potrese. Seizmologi raziskujejo, opravili so množico meritev in zbrali cele gore podatkov, vendar ga za zdaj še ni med njimi, ki bi tvegali napoved potresa.

Vzroki so dodobra raziskani. Zaradi pokončnih in podolžnih premikov v zemeljski skorji prihaja do napetosti in tresljajev, zaradi katerih nastajajo velike razpoke v površinskih plasteh. Zarise potresa je po navadi do 50 km globoko pod zemeljskim površjem. Geologi in oceanologi 20. stoletja so ugotovili, da kopenski in morski potresni sunki povzročajo viharne valove, ki drvi po svetovnih morjih s hitrostjo reaktivnih letal ter se v plitvih obalnih vodah vzpno do

30 m visoko in uničijo vse na svoji poti.

Leta 1755 je Lizbono preplavil 12 m visok val, ki je precej pripomogel, da se je število žrtev potresa zvišalo na 32,000. Okoli 100,000 mrtvih je bilo v silovitih valovih, ki so leta 1783 preplavili južno Italijo.

Za potresne morske valove ima pogosto prizadeta Japonska posebno ime: cunami, val v pristanu. Pojav je znan japonskim ribičem že več sto let. "Če začutiš potres," svrjio napeti, "bodi pripravljen na cunami."

Rahli nasipi in pinijevi gaji so bili japonskim ribičem mnogo stoletij skorajda edina zaščita pred oceanskimi valovi zaradi potres na Aljaski, štiri ure in 34 vladal preselila cele vasi; graditi je dala ceste za beg in seveda tudi nasipe.

Doslej zadnja katastrofa zaradi cunamija: aprila 1946 je bil potres na Aljaski, štiri ure in 34 minute pozneje so oceanski valovi dosegli Havaje. Do 15 m visoki valovi so butnili v mesto Hilo in pokopali pod seboj 173 ljudi.

Ponekod se napoveduje potres z razpokami na zemeljskem površju. S tem znamenjem se zdaj ukvarjajo ameriški seizmologi. Na kalifornijski avtomobilski cesti 46 južno od San Franciscas je bela črta na nekem odseku premaknila za 12 cm. Na podlagi številnih meritev napoveduje geofizik Peter Franken z michiganske univerze v Ann Arboru: Kalifornija se mora pripraviti na katastrofalen potres.

Meritve z laserskimi žarki so pokazale, da se dve nizki pogorji v okolici San Franciscas premakneta vsako leto za kak centimeter drugo proti drugemu. Območje Los Angelesa se nič ne premika, vendar raziskovalci tudi po tem sklepajo o bližnji potresni katastrofi. Po njihovem mnenju se tam zbirajo podzemeljske sile kot nekakšen sod smodnika, ki ga bo razneslo. Spričo tega so zahtevali ameriški znanstveniki 200 milijonov dolarjev za raziskovalni program, hkrati pa priporočajo zaščitne oz. varnostne ukrepe, h katerim sodijo potresne vaje v šolah in tečaj prve pomoči med prebivalstvom.

ČEMU SE SMEJE DOMA

"Žalosten sem, ker nisem jaje: jajca barvajo samo za Veliko noč, upokojenca za vse leto."

Ni tako nepošten, da bi imel vse, kar bi rad.

Razlika med dvigalom in človekom? Pokvarjen človek se še vedno lahko vzpne navzgor, dvigalo pa ne.

"Ali ti verjameš v gospodarske čudeže?"

"Jasno, kaj nam pa drugega še ostane?"

"Si bral, da je naša občinska skupščina na včerajšnjem zasedanju znižala občinske upravne takse za potne liste in zvišala cene kruha?"

"Vidiš, zdaj boš pa lahko šel s potnim listom s trebuhom za kruhom."

V glavi nič — v rokah bič.

Ker stroji niso tako neumni, da bi postali ljudje, so se morali ljudje odločiti, da bodo postali stroji.

Pri založbi Borec je izšla knjiga: Čez dvajset let bo vse drugače, ki je poprej prejela tudi Kajuhovo nagrado.

Kritika avtorju menda ne bo očitala nejasnosti v naslovu? Vse pa tudi ne bo drugače. Nekateri ..., pa pustimo to.

F. S. FINZGAR:

MIRNA POTA

Oče in sin sta tako ugibala in modrovala v pozno noč, dokler se ni ulica umirila in so potihnila vzkliki in petje navdušenih množic.

Dr. Rudi Slak je dan za dnem hodil na postajo oprezoval, kdaj se bo gneča vlakov in ljudi poglobila, da bi se mogel odpeljati na prejšnje službeno mesto in seveda na grob svoje ljubljene Irme. Saj je tudi v vojni v Galiciji, v Karpatih mislil nanjo. Toda tako je bil daleč od doma, venomer srdi vojnega hrupa, ranjencev in neljubega uradnega dela, da mu spomin nanjo ni utegnil biti več tako živ ko prej. Sedaj pa je zopet zažarel in ga klical.

Ko se je trušil na postaji dotakni, kaj poleg, ko so se tisoč in tisoč vračajočih se vojakov odpeljali, se je sodniku Slaku posrečilo, da je ujel pravi vlak. S postaje je odšel naravnost na pokopališče. Ni se mu dalo drugače. Ko je prišel do groba, je bil presrečen, ko je videl, kako lepo je oskrbovan. Zasajene cinije so cvetele, ob spomeniku je vrtnica poganjala zadnje cvete, tri vaze z jesenskimi cvetjem so stale na grobu. "To je Zora, njena roka, njena skrb in ljubezen do sestre," si je hvaležno priznal. Tudi klopca ob grobu je stala ko nekdaš. Sedel je nanjo in v mislih pričel pogovor z rajnico.

"Na svidenje, sem ti voščil ob slovesu. — Sodil sem, da se snideva drugod. — Nisva se. — Ti mi nisi še dovolila. — Tako mislim, zares. — Saj si mi pred smrtjo obljubila, da boš vedno ob meni. — Tvoja mehka duša se je bala mojih ran. — Zato si preprosila Boga, da sem ostal živ. — Ko si tako želela, hvala, hvala! — Počakam vedno zvest tebi, da pride določena mi ura. —"

Dobro dolgo je Rudi poseedel, zatopljen v lepe sanje nekdanjih dni. Potem si je utrgal z groba droben cvet in si ga shranil za spomin na prvi povojni obisk.

S pokopališča grede je prestopal, kam naj bi najprej šel. Oglasi se je moral v uradu, pri Strgarjevih in na svojem stanovanju. Razumljivo je, da se je najprej odločil za stanovanje. Irmina sobica ga je preveč vabila.

Ko je pozvonil in slišal, kako so v vežici poplazele po podu Polonine copate, se je nasmejal: "Hoja Polone, taka ko nekda!" Tedaj je že zaškrtal ključ v vratih. Polona je vzelo sapo, ni ga mogla drugače pozdraviti, kakor da je od veselja zajokala in mu skušala ujeti roko, da bi mu jo poljubila.

"Polona, pozdravljena! Spet sem tu, živ in zdrav."

"Saj sem vedela, za gotovo upala. Kolikanj sem premolila za vas, prošnje svečke sem prižigala — o, ti moj Bog, zahvaljen sto in stokrat in Marija sedem žalosti."

"Si že pridna, Polona. Hvala! Oglejva si stanovanje."

Stopil je v kuhinjo. Povsod najlepši red. Od posode do štedilnika, vse se je lesketalo od snage in skrbnosti. Sodnik Slak jo je toplo pohvalil in odšel v svojo sobo. Polona mu je izročila ključ do sobice pokojne žene: "Nihče ni stopil vanjo, samo Zora me je preprosila. Le pogledajte, da se nobena stvar ni premaknila."

"Polona, zavri mi čaja. Ali ga imaš?"

"Seveda, še tisti zavojček, ki ste ga kupili tik pred vojno. Nič ga nisem porabila."

Rudiju se je srce potopilo v spomine tako tople kakor že štiri leta ne. Vsaka stvarca v stanovanju, ki se je je z ljubez-

nijo dotaknil, mu je govorila o Irmi. Pobožno je božal vse predmete, dokler ga ni zdrnila Polona in ga poklicala k čaju. Hitro ga je popil in se takoj napotil na sodišče. Ko so ga zagledali stari pisarji in sluga, so vsi hkrati planili k njemu in mu stiskali roke. Sodni sluga je šinil naglo skozi sohe do načelnika. Ta je dr. Slaka prehitel, ko je imel namen, da njega prvega obišče. Nekoliko upognjen je že bil in Rudiju se je zdel preveč postaran. Mož je svojega pomočnika objel in bil ganjen od solz. Načelnik ga je povabil k sebi. Toda vse uradništvo je udrla za njima. Niso se mogli odtrgati od tako ljubljene sodnika. V načelnikovi sobi so ju obstopili in radovedna vprašanja so začela deževati. Sodnik Slak jim je kratko odgovarjal, a dodal, da ni mogoče vsega povedati na hitro. Saj bo še priložnost, da se pomenijo.

Tedaj je načelnik vstal, stopil k svoji pisalni mizi in izmed dopisov odbral enega. Roka se mu je tresla, ko je dopis razvijal. Nato je rekel: "Predragi gospod kolega! Zaradi sebe in prepričan sem, da tudi zaradi vseh tvojih krogov vas, vam z žalostjo izročam dekret, s katerim ste premeščeni v Ljubljano. Iskreno vam čestitam." Ko mu je izročal dekret, so vsi opazili, da so mu silile solze v oči. Dr. Slak je sprejel dekret, se zahvalil za čestitke, a ostal je nenavadno hladen. V njem se je v hipu spočelo dvoje čustev in se borilo med seboj: ljubezen do njegovih, tu pokopanih svetinj, od katerih se bo moral ločiti, ga je priklepala na to mesto, uradni odlok in povišanje sta mu velela drugam. Ta boj je prikril v družbi, se vnovič zahvalil za čestitke in se hvaležno od vseh poslovil. Nazadnje je stopil k svojemu nasledniku, mlademu možu, ter mu iskreno voščil: "Iz srca vam želim, da bi bili tako srečni in zadovoljni v službi tu, kakor sem bil jaz. Lepo je bilo, radi smo se imeli. Zbogom!"

Ker je bilo že blizu poldne, je dr. Slak stopil do svojega stanovanja. Morda mu je skrbna Polona pripravila kosilo. Ko mu je povedala, da zanj ni nič pripravila, ji je rekel, da gre kositi k "Sivemu volku", kamor je hodil jest še kot samski fant.

"Ne, ne, ne smete tja," je hitela Polona. "Ko ste odšli, sem tekla k Strgarjevim praviti, da ste tu. Bog ne zadeni, da bi šli v krčmo. Zalostni bodo. Komaj vas čakajo."

"Polona, še nekaj novega ti moram povedati. V Ljubljano sem prestavljen. Selila se bova."

"Kriste pomagaj, ali še ne bo konca nesreč?"

"Povišan sem, to vendar ni nesreča."

"Za vas je prav, saj tudi zaslužite kaj takega. Meni pa bo preveč dolgčas po vas."

"Saj pojdeš z mano! Ali ne?"

"Še nikoli nisem bila v Ljubljani. Saj še v cerkev ne bom znala in nobene štacune ne poznam."

"Le zvesta mi ostani. Cerkev in štacun je v Ljubljani na pretek dovolj. Z mano pojdeš in amen. Sedaj grem k Strgarjevim."

Rudi je odšel, Polona pa je bila tako razburjena, da ji je vse letelo iz rek. Nazadnje je pa zvestoba vdane služabnice vse premagala, da si je rekla:

"Nobena moč bi me ne spravila od tod, s tem zlahtnim gospodom pa grem, če me želijo, na konec sveta."

(Dalje prihodnjic)

K moji šestdesetletnici

I.

MILWAUKEE, Wis. — Mislim, da je nesmiselno pisati lasten življenjepis, če si prepričan, da je oseba tako malo pomembna. Da sem vsemu nakljub napisal ta članek, se je zgodilo zato, ker sem hotel zaznamovati 60-letnico svojega pisano raztrganega življenja in ker sem prepričan, če bi kdo drugi slučajno napisal kaj o moji obletnici, bi bilo čisto drugače opisano, zato mislim, da je bolje, da napišem sam o svoji življenjski poti in se tako izognem vsem nevšečnostim. Pribiti pa moram, da sem omenil ta življenjski praznik tudi zato, ker hočem priti do jasnega, ali imajo prav nekateri moji prijatelji in prijateljice, kateri so mi že lansko leto z voščili hoteli vsiliti 60 let. Ker neizpodbitno verjamem rojstnemu in krstnemu listu, kjer je napisano, da sem se rodil v Ljubljani 4. decembra 1908, zato sem se znašel v prepričanju, da so moji prijatelji in prijateljice zelo inteligentni rojaki. Običaj je, da pričnemo šteti človekovo starost od tistega trenutka dalje, ko se otrok rodi.

Od Adamiča in Lundra, skozi prvo in drugo svetovno vojno, skozi Italijo, Nemčijo, Francijo in preko Oceanu v Ameriko je dolga moja 60-letna življenjska pot. Imam 60-letno, malce sivo plešasto glavo, ki jo nosi 6 fittov visoko in 210 funtov težko, a že malo po trebuhu ovaljeno telo, delno vstavljeni zobje in nosim tudi očala. Pravijo, da sem v svoji pridnosti zelo vztrajen, skratka možakar na mestu. Zdravje mi služi še kar dobro, s spanjem še nimam pregrevanja. Pogrešam v rani zori petelinjega petja, toda zato imam sosedo, ki me vsako jutro zbudi s svojim kašljanjem. Opažam tudi, da ženske niso več tako zapeljive, kot so bile včasih in opažam tudi, da se moja moč in lepota grbančij gube. Edino pesem "Starost je neizbežna" me tolaži, da ne bi znorel od žalosti in ljubosumnosti do mladosti. Tolaži me tudi spomin na stari kraj, kjer so bili 60-letniki že pravi starci. V Ameriki 60-letniki se še le pričnejo starati in pametno živeti ... seveda, če imaš kaj pod palcem in če si zdrav. Če si slabega zdravja in povrhu še suh, nič ne tarnaj, Tvoja prihodnost je osigurana: v domu za ostarele, v bolnišnici, ali pa v grobu. Vsakdo v življenju se bori za brezskrbno prihodnost — postani star — in jo imaš. In ko se včasih oziram naokrog, opazim svoje prijatelje in znance, kako se na vse pretege bore za pridobitev denarja, časti, položaja in slave, se vprašam: Ali so

bili naši predniki kaj boljši? Vedno ista pesem! Zanimivo je, da nihče izmed njih ni zmagovalec. Najhujše je, še si v starosti — skopuh.

Rodil sem se v najlepšem delu mesta Ljubljane na Vrtači in če se dobro spominjam, je pred šestdesetimi leti padel 4. december na torek. Rodil sem se ponoči, zato v mojem življenjepis ni mogoče reči: zagledal je beli dan, temveč zagledal je luč petrolejke, ki je bila tisti čas zelo v modi. Naj takoj povem, da so moje rojenice in sojenice, ki so stale ob postelji, prorokovale vse to, kar se je potem zgodilo v mojem življenju. Nič pa se ni uresničilo, kar sta prorokovala in želela oče in mati. Oče je želel, da bi bil minister, mama pa škof. Čeravno ne minister ali škof, pa vsaj general ali pa bančni direktor. Pozneje sem spoznal tudi pri drugih družinah, da se redkokdaj izpolni želja staršev. Mojim rojenicam in sojenicam moja globoka zahvala, da so mi naklonile marsikaj lepega in najlepše — Ameriko.

Moja otroška doba je bila dokaj enolična. Če sem malce zajokkal, so me takoj zaujčkali, da sem zaspal. Večkrat sem napravil kako pustolovščino kot npr. splezal na drevo, kar se je izkazalo za zelo koristno, ker sem tako prišel do sosedovih jabolk in hrušk. Večkrat sem splezal skozi okno ter se najedel keksov in drugih dobrot ali pa sem zlezal pod mizo polno gostov ter jih zhečkal. Opazil sem, da se nekateri gostje pogovarajo tudi z nogami in to vedno moške noge, skratka možakar na mestu. Škoda, da takrat nisem te igre razumel — dosti pozneje, ko sem to razumel, se nisem mogel več plaziti pod mizo. Toda kadar so me dobili pri grehu, sem bil vedno od očeta nagrajen s klozami, kar primanjkuje današnji mladini.

L. G.

(Sledi)

Nova vlada na Portoriku

CLEVELAND, O. — Kot pri nas, so imeli tudi v Portoriku isti dan volitve guvernerja in kongresne volitve, povrhu pa še občinske. Volitve so bile radi tega značilne, ker so pokopale 28-letni režim ljudske stranke, ki jo vodi znani portorikanski politik Munjon Marin, ki je tudi sam opravljal 16 let guvernerske posle. Ljudska stranka ne bi bila propadla tudi pri letošnjih volitvah, da se ni razcepila.

Bivši voditelj ljudske stranke guverner Vilella se je sprl z Marinom, radi česar ga stranka ni pridobitev denarja, časti, položaja in slave, se vprašam: Ali so

BALADA S. Š. K.

Zopet krogle ropotajo,
zopet čuje se naglas:
da Slovenci že kegljajo —
dobrodošel vsak od nas!

Letos lepša so imena,
kakor preje so bila.
In če tuj je kdo izjema,
se v množini ne pozna.

Perčič, Pugelj in Košir;
Naši lanskoletni asi:
njih vrline pehar krasi,
mi pa zdaj za njimi v dir!

Kopja bodo se lomila,
zagrmeli bomo vsi,
rep svoj mačka bo lovila,
točk bo tam, kjer jih zdaj ni.

"Muškaterji" ino "Lovci" —
"Hribovci" in "Roparji",
"Novoporočenci" — "Asi" —
vsak za zmagami hiti.

Če med "Kranjci" so "Cigani"
in med "Skalami" — "Zivali",
tudi našim se "Gorenjcem"
lahko marsikaj zgodi.

Zopet krogle ropotajo,
zopet čuje se naglas:
da Slovenci "bowlat" znajo,
dobrodošli — vsaki čas!

Hribovec

stranko, ki je pri volitvah dobila okoli 90,000 glasov, torej več kot je bilo treba, da propadeta obe strankini polovici.

Opozicijska stranka, ki jo vodi novo izvoljeni guverner Ferre, znana pa je pod imenom nova progresivna stranka, ne bi nikoli mogla zmagati brez razkola v ljudski stranki. Stranka ima za nesljivo večino v spodnjem domu in v 8 največjih mestih v Portoriku, ne pa v senatu, tam bo še zmeraj gospodaril Marin in preprečeval vse skrajnosti novega režima.

Računajo, da se bo sistem vladanja le malo spremenil. Največ sprememb bo seveda v administraciji, najmanj pa v praktični politiki. Kaj drugega pa novemu guvernerju tudi ne preostane, kajti Portoriko je v zadnjih 28 letih tako napredoval na gospodarskem področju, da tega ne morejo osporavati niti Marinovi politični tekmeci in protivniki.

Vodnik portugalske opozicije se je vrnil v Lisbono

LIZBONA, Port. — Pričakovanja, da novi ministrski predsednik Gaetano ne bo več tako zaverovan v diktaturo, kot je bil njegov prednik dr. Salazar, se pričenjajo uresničevati. Dr. Salazar je v marcu pognal voditelja opozicije dr. Soaresa v konfinacijo na neki otok ob angolski obali. Gaetano je sedaj dovolil dr. Soarsu, da se vrne domov, vendar pod pogojem, da se bo vrnil na tihem, kar se je tudi zgodilo.

Dr. Soares je izjavil, da bo takoj obnovil svojo odvetniško prakso in politično delo. Poudaril je pa ponovno, da se bo v svojem političnem delu držal zakonov. Njegova vrnitev je prebudila vladno opozicijo iz dremanja, vendar pa politiki mislijo, da ne bo prehitro prešla k delu. Mirovali pa ne bodo študentje, to so že napovedali. Lisbonska javnost je seveda vesela te spremembe; jo je pa že pričakovala, kajti že nekaj časa so krožile vesti, da se bo dr. Soares "kmalu vrnil".

Več hrane

Po podatkih FAO, organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo, se je svetovna proizvodnja hrane zaradi ugodnih vremenskih razmer lani povečala za tri odstotke v primerjavi z letom 1966. Dežele v razvoju so dosegle povprečno za šest odstotkov večjo proizvodnjo.

Kakor ugotavljajo izvedenci, so ugodnejše vreme spremljale tudi nekoliko spodbudnejše odkupne cene, razen tega pa so proizvodnjo izboljšale sodobnejše pridelovalne metode.

Vendar opozarja sporočilo FAO, da nekontrolirano naraščanje prebivalstva utegne spodbuditi upe na skorajšnje ravnotežje med številom prebivalstva in zalogami hrane po svetu. Lani na primer je bila proizvodnja hrane le malo večja od prirastka prebivalstva.

Za letos napovedujejo strokovnjaki dobro letino kljub dolgotrajni suši na velikih področjih Latinske Amerike in južnega dela Afrike.

Po podatkih FAO dosega dežele v razvoju z boljšimi obdelovalnimi metodami neprisiljene uspehe. Vendar je treba po mnenju strokovnjakov te organizacije zagotoviti, da bodo dežele v razvoju tudi v prihodnje primerno skrbele za nadaljnje izboljševanje kmetijstva.

Presneta ura

Mokar se je, kot že večkrat, zasedel v gostilni. Precej okajen se je končno napotil proti domu.

Bilo je že skoraj tri zjutraj, ko je primotovilil do domačih vrat. Sveži jutranji zrak ga je nekoliko iztreznil. Pa se je spomnil, kako zatrdno je zvečer ženki obljubil, da bo prišel zagotovo že ob enajstih. Zdaj pa je tri. Zato je previdno vtaknil ključ v vrto, ga zasakal in se splazil v vežo. Ze je stopil z eno nogo na prag v spalnico, kar se je oglašala stenska ura: kukavica je pogledala iz nje in trikrat zakukala.

Takrat se je Mokarju posvetilo: imenitna misel, si je dejal. In kar koj jo je uresničil. Ko je kukavica odpela, je sam začel kukati in sicer tako dolgo, da je vsega skupaj enajstkrat zakukalo. V sladki zavesti, da je prav štel in da je ženo prepričal, da je šele enajst ura, je padel na posteljo in takoj zaspal.

Močno pa se je začudil drugo jutro pri zajtrku. Žena ga je hriavsko sladko nagovorila:

"Ti, stensko uro bo treba dati popraviti!"

"Zakaj pa?" je Mokar nedolžno vprašal.

"Ne vem, kaj je prišlo vanjo," je dejala žena. "Včasih se naravnost čudno obnaša. Pomisli, kaj je danes ponoči naredila. Ležala sem v postelji in nate čakala. Šlo je že proti jutri. Kar naenkrat je zakukala uri trikrat, potlej se ji je kolcnilo, nato je rekla 'prekleto' in potlej še štirinajstkrat zakukala. Ampak kako!"

Vedno na poti

CHICAGO, Ill. — Vozovi v nekaterih vlakih na progah med Chicagom in tihomorsko obalo opravijo to pot letno do 90-krat.

Ženske dobijo delo

Čistilka

Iščemo čistilko en dan v tednu v okolici Lake Shore Blvd., in E. 185 St. Kličite KE 1-4058. (222)

Kuharica

Iščemo kuharico, poln ali delni čas, 2 odrasla, Shaker Heights dobra plača, priporočila. Kličite 371-3131. (222)

Iščemo pomočnico

Slovenska gostilna v Euclidu išče pomočnico, Slovenko ali Hrvatice, srednje starosti. Kličite 531-9782. (222)

Female Help Wanted

BARMAID — DAYS 12-6

PETERLINS LOUNGE

5501 St. Clair Ave.

(225)

Stenographer

Experienced — general office work. Good starting rate.

KAY CHEMICAL CORP.

432-1600

located nead E. 55 & St. Clair (222)

MALI OGLASI

Sobe se oddajo

Tri čiste sobe se oddajo starejšim, čistim ljudem, zakoncem ali samcu. Vpraša se na 1196 Norwood Rd. (222)

Na Indian Hills

je naprodaj hiša z 2 spalnicama, aluminijasta obloga, 1½ garaža, izgotovljena rekreacijska soba. KINKOPF REALTY 531-6346 (222)

Naprodaj

Hiša za eno družino, 6 sob, vse na enem, v dobrem stanju, zidana garaža za 2 avta, v okolici sv. Vida. Kličite 881-1489. (222)

V najem

5-sobno stanovanje z garažo, zgoraj, se odda v najem v bližini Sv. Vida. Za pojasnila kličite HE 1-0160. (222)

Stanovanje se odda

Tri in pol sobno stanovanje s kopalnico se odda poštenu in čisti osebnim (1-2) na Norwood Road. Kličite po 5. uri, 361-5584. (222)

SE NE DA MOTITI — Mlada Vietnamka nosi šolna na breg pesek, ki ga uporabljajo ameriški marini za izdelovanje opeke za svoje potrebe pri Hieu Duc v severnem delu Južnega Vietnama. Marina jo škropita, pa se dekle za to ne meni. Če bi se, bi nemara košara s peskom v njeno škodo zletela v vodo.

Jerzy Żulawski:

NA SREBRNI OBLI

ROMAN

Že v prvem trenutku po padcu, ko smo se nekoliko zavedli in odšli železne zaslonne na okroglih šipah naše hišice, smo jo zagledali nad sabo. Bila je skoraj polna, podobna očesu, ki je široko odprto od osuplosti; zdaj se na to strašno nepremično zenico počasi spuščajo senčne veke. V trenutku, ko se bo Sonce pokazalo iz za skal, kakor plamenca krogla brez zarje, brez žarkov na črnem nebu, se bo to oko na pol zaprlo, popolnoma pa se zapre, ko bo Sonce navpično nad nami.

Tri ure pozneje Ko so me poklicali k O'Tamoru, sem prekinil to pisanje, s katerim si krajšam dolge ure, ki jih moram preživljati brez dela.

Na strašno možnost, da bi utegnili izgubiti tega moža, nisimo nikoli mislili. Bili smo pripravljani na smrt, toda na lastno. A tu ni rešitve... Tudi Tomaža stresa mrzlica. Namesto da bi stregel bolniku, potrebuje sam postrežbe. Marta ju ne zapusti niti za trenutek, midva s Petrom pa sva kakor izgubljeni in ne veva, kaj naj bi počela.

O'Tamoru se ni vrnila zavest in se mu ne vrne več. Preko šestdeset let je preživel na Zemlji, tukaj pa...

Ne, ne! ne morem izgovoriti te besede! To je strašno. On! In takoj spočetka...

Tako grozno sami smo v tej dolgi noči, ki nas obdaja s strašnim mrazom.

Pred nekaj urami se je Marta, kakor da jo je hipoma navdal občutek brezmejne praz-

note in samote, sklenjenih rok obrnila k nama, zavpila: "Na Zemljo! Na Zemljo!" — in zaplakala. Potem pa je kriknila: "Zakaj ne brzojavita na Zemljo? Zakaj ne javita, kako je z nami? Glejta, Tomaž je bolan!"

Ubogo dekle... Kaj sva ji mogla odgovoriti!

Marta ve prav tako kakor midva, da je naš aparat nehal delovati že dobrih 120 milijonov metrov pred Luno. Naposled jo je Peter spomnil tega, Marta pa je, kakor da bi odposlano poročilo utegnili rešiti bolnika, jela siliti, naj uporabi top, ki smo ga bili vzeli z Zemlje za primer, da bi se nam pokvaril brzojavni stroj.

Ta strel je zdaj edini, zadnji način sporazumevanja z njimi, ki so ostali tam.

Z Varadlom sva ji ugodila in tvegala izstop iz projektila.

Priznavam, da me je bilo strah tega koraka. Tam za varovalnimi stenami vlada skoraj popolna praznота. Barometer kaže, da je tam zunaj ozračje, ki njegova gostota ne znaša niti tridesetega dela gostote zemeljskega ozračja. Dejstvo, da je tu zrak, četudi je močno razredčen, je za nas ugodno, ker nas navdaja z upanjem, da ga odkrijemo na drugi strani dovolj za dihanje. Srce nam je trepetalo, ko smo pred kakimi desetimi urami prvokrat potisnili barometer ven. Spočetka je živo srebro od sile padlo: podoba je bilo, da se je popolnoma izravnalo s površino. Strašen, mrzel strah nas je stisnil za grlo; to bi pomenilo — popolno praznoto, obenem z njo pa neizbežno smrt. Precej nato pa se je živo srebro spet uravnovesilo in se dvignilo v cevi na 2,3 mm! Oddahnili smo se, četudi tam zunaj ni mogoče dihati.

In zdaj bi morala v to praz-

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

BUTCHER-and/or DELICATESSEN Modern, fully equipped in NW suburb. Estab. Grocery Store. Call 766-9756 (221)

BARBER SHOP

3 chairs, Modern North Shore Area. Selling because of illness. Reason. Days 634-9694 Nites FI 4-4736 (221)

WISCONSIN, North — By owner 5 mi. south of Park Falls on Hwy. 13. 4 Lots, 50'x150' ea. Nr. Schls. Shops, facilities. \$475 per lot. 837-1404 (221)

REAL ESTATE FOR SALE

EDGERTON, WISC. — By Owner 3 lots w/house — gas & elec. 160' waterfront. Good loc. nr. Xpresway. Priced for quick sale. 588-3926. (221)

FEMALE HELP

NURSES

DAYS, EVENINGS and NIGHTS

RN — LPN

Write or Wire

Hearthside Nursing Home and Rehabilitation Center

9325 N. GREEN BAY AVE. Milwaukee, Wisconsin

Have available positions. Top pay rate and benefits offered. Or Call Mrs. Johnson 414-354-4800 (221)

noto, da naravnava top! Obledela sva si potapljaško obleko, pritrčila nad vratom posodice z zgoščenim zrakom in tako pripravljena stopila v vdolbino projektilove stene. Marta je neprodušno zaprla za nama notranja vrata, da nam ne bi ušel tako dragoceni zrak, midva pa sva odprla zunanji zaklop...

Ko sva se z nogami dotaknila lunskih tal, naju je obdala strašna gluhot. Skozi stekleno masko sem videl, da Peter premika usta. Mislim, da govori, a slišal nisem niti besede. Tam je zrak prerediti, da bi lahko prenašal človeški glas.

Dvignil sem kos kamna in si ga vrgel pred noge. Padel je počasi, počasneje kot na Zemlji in čisto brez zvoka. Omahnil sem kakor pijan; obšlo me je, ko da sem res na svetu duhov.

Sporazumela sva se z miglaji. Zemlja, ki naju je bila rodila, nama je s svojo svetlobo zdaj pomagala, da sva se sporazumela.

Iz shrambe v steni, ki se je odpirala na ven, sva vzela top in zaboj s posebno eksplozivno snovjo. To delo nama je šlo lahko izpod rok, saj tehta tukaj top šestkrat manj kakor na Zemlji!

Zdaj je bilo treba samo še nastaviti top v navpično smer in vtakniti pismo v votlo kroglo; zaradi lahkote snovi na Luni bi sila eksplozije zadostila, da jo ponese naravnost na Zemljo. Toda tega nisva mogla več storiti. Pošasten, zoprn, strašen mraz nama je stisnil prsi z železnimi obroči. Saj tukaj že nad tri sto ur ni sijalo sonce, zrak pa je prerediti, da bi mogel tako dolgo ohraniti toploto kamnjenja, ki se v dolgem dnevu gotovo močno ogreje.

Kdaj se končno prikaže in kaj nam prinese? Vrnila sva se v projektil, ki se nama je zdel razkošen toplej, četudi tako štedimo z gorivom. Pred sončnim vzhodom ne nenadoma zaslišim čuden žvi ogreje ta svet, pa ni in ni! 70 ur, 46 minut po prihodu na Luno

O'Tamor je umrl.

Prvi Lunin dan, 3 ure po sončnem vzhodu Samo štirje smo še. Kmalu se odpravimo na pot. Vse je pripravljeno. Naš projektil, ki smo mu pritrčili kolesa in ga opremili z motorjem, se je spremenil v voz, ki nas popelje čez te puščave v kraj, kjer se bo lahko živelo. O'Tamor ostane tukaj.

Zbežali smo z Zemlje, a smrt, velika vladarica zemeljskih rodov, je šla z nami in nas opomnila takoj v začetku, da je neusmiljena in zmagovita kakor vedno. Občutimo njeno navzočnost in vesoljno oblast tako živo kakor nikoli tam na Zemlji. Nehote se spogledava-

mo: kdo pride zdaj na vrsto?

Bila je še noč, ko je Selena iznenada planila iz kota, v katerem je že nekaj ur ležala zvita v klobčič, iztegnila gobec proti Zemljinemu kraju, ki nam je sijal skozi okno, in začela pretresljivo tuliti. Vsi smo planili pokoncu.

"Smrt prihaja!" je kriknila Marta.

Woodbell pa, ki se je počutil že bolj zdravega in je zopet stal pri O'Tamorovi postelji, se jee počasi obrnil k nam:

"Je že prišla," je dejal.

Odnegli smo mrliča iz projektila. Na teh skalnatih tleh ni mogoče izkopati groba. Luna noče sprejeti naših mrtvih, kako sprejme nas žive?

Položili smo torej mrliča vznak na trdo skalo, z obličjem proti nebu in proti Zemlji, ki je sijala nad nami, ter začeli nositi na kup po planoti redko razsejano kamenje, da bi napravili gomilo. Truplo smo obložili s kamenjem, nismo pa mogli najti dovolj velike kamenite plošče, da bi ga pokrili. Tedaj je dejal Peter skozi cev, ki je spajala naše glave in nam omogočala sporazumevanje:

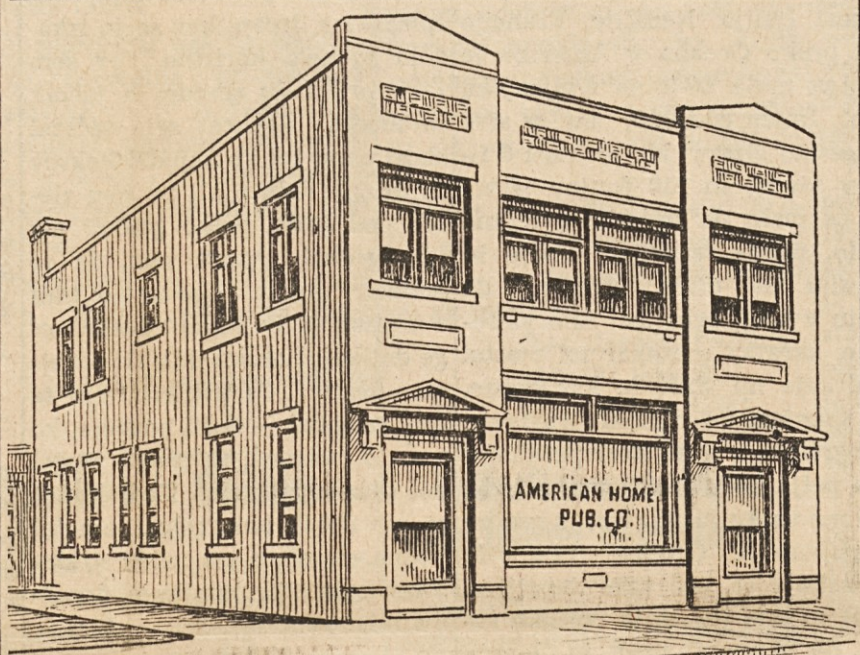
"Pustimo ga tako... Mar ne vidiš, da gleda na Zemljo?" Ozrl sem se po mrliču. Ležal

je vznak in bilo je, kakor da s svojimi steklenimi očmi gleda v veliko oko Zemlje, ki se je vse bolj in bolj zapiralo pred bleščavo nevidnega, prihajajočega Sonca.

Tako naj leži...

Iz dveh železnih palic — ostankov razbite priprave, ki nas je ohranila pri padcu — smo napravili križ in ga postavili na gomilo nesrečnega tovariša.

Ko smo dovršili svoj nenavadni, žalostni pogreb in smo se vračali v svojo kajuto, se je zgodilo nekaj čudnega. Vrhovi gora, ki jih je obsevala mrtvaška luč Zemlje, so iznenada krvavo zagoreli, potem pa so se razplamteli v beli, slepeči bleščavi na ozadju večno enakega, črnega neba... Podnožij gora, ki so zaradi kontrastne osvetljave popolnoma počrnela, skoraj ni bilo videti; le najvišji vrhovi so viseli nad nami kakor razbeljeno jeklo in se večali, počasi, neprestano... Tu ni zračne perspektive, ki omogoča ocenjevanje daljave na Zemlji, zato so bili ti vrhovi na pogled kakor odtrgani od skalnega temelja, ki se je gubil v sivini, in so viseli nad našimi glavami kakor svetle pege med zvezdami na ozadju črnega neba.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

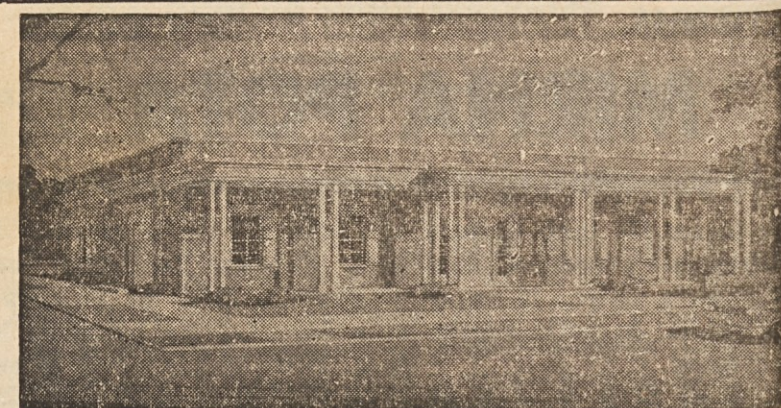
Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

PRI VAJI — Nathaniel Merril (spredaj) dirigira nastop pri vaji v Metropolitan operi. V ozadju opazujejo predstavo sopranistka Gabrielle Tucci (na levi), tenor Franco Corelli in sopranistka Birgit Nilsson.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

Kenmore 1-6300

1053 East 62nd Street

HEnderson 1-2088

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road

Kenmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

1894

1968

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zelo potrti in žalostni hočemo s tem naznaniti vsem prijateljem in znancem, da je umrla moja ljubljena sestra

Frances Malovrh

(rojena VIRANT)

dne 11. oktobra 1968, v Woman's bolnišnici, kamor je bila pripeljana dober teden prej. K večnemu počitku je bila položena dne 14. okt. 1968 na pokopališče Kalvarija.

Rojena je bila v marcu 1894 v Dvorski vasi pri Velikih Laščah, od koder je prišla v Ameriko in kar v Cleveland 1. 1920.

Bila je vdova po leta 1945 umrlemu možu Jakobu.

Našo globoko zahvalo izrekamo na tem mestu častitim duhovnikom pri fari Marije Vnebovzete na Holmes Ave. za slovesno opravljene obrede. Posebno zahvalo izrekamo Father Tomcu ki je prišel v bolnico v tako zgodnjih jutranjih urah in ji podal sv. zakramente; vsem ki so okrasili krsto pokojne s krasnim cvetjem in darovali za svete maše, ter dali brezplačno automobile za pogrebni sprevoz. Enako iskrena zahvala vsem prijateljem ki so prišli v pogrebni zavod se posloviti od nje in jo spremlili na zadnji poti.

Posebno iskreno zahvalo izražamo Mary Okieki ki nam je bila desna roka, ne le samo začasa pogreba ampak zadnjih 15 let v vseh ozirih.

Draga pokojnica je bila članica dr. Sv. Jožefa št. 169 KSKJ, Oltarnega društva pri fari Marije Vnebovzete in Slovenske Zenske Zveze št. 10.

Končno najlepša zahvala Jos. Zeletovem pogr. zavodu, ki je tako prežibno vodil pogreb. Ta pogrebni zavod ne preskrbi sami vzoren pogreb ampak tudi reši vse probleme, ki nastanejo ob takem prijetljaju.

Ti pa draga sestra mirno počivaj v ameriški zemlji, dokler se zopet ne snidemo.

Zalujoci ostali:

JOHN VIRANT, brat in družina, Cleveland, Ohio

FRANK VIRANT, brat in družina v Jugoslaviji

MARIJA MALINARICH, nečakinja, Toronto, Canada.

Cleveland, Ohio Nov. 13, 1968

PRSTANI — Pevka Lana Cantrell si je okrasila roko s prstani afriškega okusa in izdelave. Na sliki jo vidimo, ko skozi tako okrašene prste na roki gleda v filmsko kamero.